

Dagthema: 'Liefde ons gegeven'

Overweging 25 december 2017 – Marc van de Giessen

Lector: Jan Meijer

*“... Wij kunnen de wereld beter, mooier en lichter maken.
Die hoop mag ons optillen boven onze dagelijkse beslommeringen uit.
Maak deze hoop wakker in jezelf.
Hij zit in ons geprogrammeerd, ingeschapen als je wilt.
Sta toe om je ziel te laten dansen
op dat visioen van een sociaal rechtvaardige wereld.
Genoeg brood, recht en liefde voor ieder mens.
Vertrouw je toe aan dat woord dat ons gegeven is. ...”*

Eerste lezing: Johannes 1:1-18

Tweede lezing: Lucas 2:1-20

Kerstlied *Huub Oosterhuis / Antoine Oomen*

In den beginne was het woord
en het woord was bij onze God.
En zelf God was het woord,
al in den beginne was het
toegewend naar onze God.
Alle dingen zijn door het woord,
buiten hem is geen ding geworden,
niets van alles wat bestaat.
In het woord was leven
en het leven was het licht voor de mensen.
En het licht schijnt in de duisternis
en de duisternis heeft het licht
niet overmeesterd.

Openingstekst *Boek Wijsheid 18:14-15*

Doodse stilte heerste alom.
De nacht was voortgeïjld
tot halverwege haar weg.

Toen in de hemel,
daalde uw almogend woord
van zijn koningstroon af

En sprong, als een krijgsman,
midden in deze rampzalige wereld.

Kerstlied

18e eeuw

Wij komen tezamen, onder 't sterrenblinken,
een lied moet weerklinken voor Bethlehem:
Christus geboren zingen d'englenkoren.
Komt gaan wij hem aanbidden (3x)
onze Heer.

Drie wijzen met wierook kwamen er van verre,
zij volgden de sterre naar Bethlehem.
Herders en wijzen komen Jezus prijzen.
Komt gaan wij...

Ook wij uitverkoren mogen U begroeten
en kussen Uw voeten Emmanuël.
Wij willen geven hart en geest en leven.
Komt gaan wij...

Welkom en inleiding

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

*Hoor je mij, Voor mij geen ander dan jij,
Bij jou alleen ben ik veilig (2x)*

Godheid had mij in haar macht,
offers eiste zij, bloed. Ik heb ze gebracht.
Haar grote namen waaiden voorbij,
de jouwe niet, die is hier, op mijn lippen.

Hoor je mij... (2x)

Enige die ik nog ken,
alles ben je me, erfdeel en beker,
lieflijke oorden vielen mij toe,
mijn hart klimt in mij,
mijn geest wordt wijd:
Jij verkoopt me niet, voor geen prijs,
voor geen ander.

Hoor je mij... (2x)

Eerste lezing: Johannes 1:1-18

(vertaling De Nieuwe Liefde, 2014)

In den beginne was het woord.
En het woord was bij onze God
en zelf God was het woord -
al in den beginne was het
toegewend naar onze God

Alle dingen zijn door het woord
buiten hem is geen ding geworden
niets van alles wat bestaat.

In het woord was leven
En het leven was het licht voor de mensen.
En het licht schijnt in de duisternis
en de duisternis heeft het licht niet overmeesterd.

Het woord,
het eigenlijke licht dat ieder mens verlicht
die komt ter wereld.
Het was in de wereld.
De wereld is geworden door het woord.
Toch, de wereld heeft het niet willen kennen.
Het kwam in eigen huis, het heeft hem niet willen ontvangen.
Maar allen die hem wel ontvangen hebben
heeft hij gegeven wat ondoenlijk is;
te worden kinderen van God,
allen die zich toevertrouwen aan zijn naam,
die dat bestaan,
niet uit vlees en bloed, uit man en macht,
niet op eigen kracht zijn zij geboren, maar uit God.

Het woord is vlees geworden
en heeft in ons midden zijn tent neergezet.
Wij hebben zelf zijn licht gezien;
het weegt op ons, het draagt ons, doorschijnt ons -
toen konden wij alleen nog zeggen;
hij is de eigen, enige zoon van de vader,
vriendschap en waarheid.
Uit zijn volheid hebben wij ontvangen
genade op genade.

Zoals de Thora door Mozes is gegeven,
zo is vriendschap, genade en trouw ons geworden door Jezus Messias.

Nooit heeft iemand God gezien.
De eigen zoon, de enige, God,
wiens wezen het is te zijn
in de schoot van de vader.

Hij alleen is onze gids.

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Wij waren kinderen toen het gebeurde.
“Laat ons gaan zien het woord dat daar geschied is,”
riepen met vreemde stemmen onze vaders.
Wij moesten mee, de diepe nacht, de kou in.

Geen vleugelslag. Na uren gaan een grot,
een huilend kind. Geroep: hij is het. Hij?
Hun levenlang bleef hij een sterk verhaal:
er zou groot licht geweest zijn dat hen wenkte,

stemmen van woorden: vrede.
Een tijd later die ster die langs de hemel voer,
een stoet van koningen en priesters die hem zochten:
“kind ons geboren, koning van de vrede”.

En het gekroonde beest. De kindermoord.
Tot op vandaag het bloed ten hemel schreiend.
En het gerucht dat hij zou zijn ontkomen,
dat hij zal komen, haastig, en wat dan?

Rusteloos zwerfend, ongelukkig dromend
van wilde dieren die niet meer verscheuren
zijn zij gestorven zoals mensen sterven,
zonder te zien. Zij hadden zo gehoopt.

Tweede lezing: Lucas 2:1-20

In die dagen vaardigde keizer Augustus een decreet uit dat de hele wereld zich moest laten registreren. Deze eerste registratie vond plaats toen Quirinius gouverneur van Syrië was. Allen gingen op weg om zich te laten inschrijven, ieder in zijn eigen stad.

Zo ook Jozef; hij ging van de stad Nazareth in Galilea naar Judea, naar de stad van David, Bethlehem genaamd, omdat hij uit het huis van David stamde, om zich te laten inschrijven, samen met Maria, zijn verloofde, die zwanger was.

Terwijl ze daar waren kwam voor haar de tijd dat ze moest bevallen, en ze baarde een zoon, haar eerstgeborene; ze wikkelde Hem in doeken en legde Hem in een voerbak, omdat er geen plaats voor hen was in de herberg.

Overweging "Woord ons gegeven"

Staatslot

Ik heb een eindejaar staatslot gekregen. Het zal je toch gebeuren; 30 miljoen euro op je bankrekening. Alleen het idee al! Ik vermoed dat ik me in goed gezelschap begeef. Alleen door het zien van het lot, zet ik even mijn dagelijkse zorgen opzij en begin ik te fantaseren wat ik er mee ga doen; Ik zal een serieuze woonpromotie maken, denk ik. Een vakantiebestemming die iets verder is kiezen. En leuke dingen gaan doen met de mensen van wie ik houd.

Van de week sprak ik met een wiskundige. Die keek meelijwekkend naar mij. Marc, werkelijk? Zal ik je uitleggen hoe klein de kans is dat je wint? Als je iets van kansberekeningen weet, dan weet je dat het weggegooid geld is. Echt.

Dat is nou jammer, he? Ze zal gelijk hebben. Maar het idee dat ik toch die loterij win, dat is me wat waard. Ik zie mezelf al dansen van plezier. (Voor de goede orde; met 100.000 euro zal ik heus ook blij zijn hoor). De hoop op een positief lot, heeft de functie om mij op te tillen boven het gewone bestaan waardoor mijn ziel ruimte krijgt.

Kerstverhaal

Merkwaardig toch. Dat hoop op een beter bestaan ons allemaal aanspreekt. In alle eeuwen. Over de hele wereld. Het is daarom niet raar dat alle godsdiensten inspelen op het gevoel om de dood en onrecht op te heffen. Geloofsverhalen wakkeren het verlangen in ons aan. In dit licht kan je het Kerstverhaal zien; Als een gestolde vorm van een collectief verlangen naar een andere wereld.

Ik ken nogal wat wetenschappers die het bestaan van God of het historische verhaal van Jezus betwisten. Voor elk bewijs wat er voor God bestaat, komen argumenten waarom het niet waar kan zijn. Objectief niet mogelijk, geloof is een verzinsel door mensen geconstrueerd.

Dat is nou jammer, he? Ik zal het bestaan ook niet bewijzen. Het is namelijk een geloofsverhaal. Maar het idee, dat er toch waarheid huist in dat verhaal, dat verhaal wat al eeuwen wordt doorverteld, dat maakt me toch gelukkig. Het tilt mij op boven het gewone bestaan waardoor mijn ziel de ruimte krijgt; God is mens geworden. Aan ons de taak om ook mens te worden, dat is met Kerst onze belofte, opdracht en bestemming.

Woord ons gegeven

In het beginne was het Woord. De proloog van het evangelie van Johannes verbindt het verhaal van Jezus van Nazaret met de Joodse Schrift en traditie waaruit hij geboren is. Een nieuw Genesis, een nieuw begin. Menswording van God. De openingstekst uit Wijsheid benadrukt dat God van zijn hemelse troon afdaald om nabij te zijn. "Toen in de hemel, daalde uw almogend woord van zijn koningstroon af." We maken kennis met God die in ons, met ons en door ons wil zijn.

De evangelist Johannes roept op om ons toe te vertrouwen aan het woord, Logos. In dit woord ligt een verborgen betekenis. Vriendschap en trouw bewijzen en onrecht uit de wereld wegdragen. Johannes weet dat zijn publiek direct de link legt tussen woord, opdracht en bestemming. Uit je daden zal blijken of je door de duisternis bent overmeesterd, of niet. De tekst is hiermee een oproep om ons te committeren aan een sociaal rechtvaardige wereld. Deze oproep sluit aan bij het collectieve oer-verlangen naar een betere toekomst. Het zit in ons allemaal.

Net als de duisternis overigens. Daar willen we ons toch niet door laten overmeesteren? Dat maakt vooral boos, verdrietig of angstig. Toevertrouwen aan het woord betekent het oefenen

in een positieve levenskunst. Ruimte geven aan de hoop maakt ons tot het ondenkbare, kinderen van God.

Kerst uit Lucas

En het geschiede die dagen. Dat woord is ons gegeven. Al eeuwen lang wordt het verhaal doorverteld. Wereldwijd kennen mensen het verhaal dat het Kerstkind is geboren in een stal. En waarom?

Omdat het een steengoed verhaal is! Een universeel verhaal over een buitenechtelijke zwangerschap, over wantrouwen van de vader, over nergens welkom zijn en gedwongen in een stal te slapen waar nota bene het kind wordt geboren. Hoe paradoxaal is het dat in deze wanhopige context een kind geboren wordt wat de wereldgeschiedenis voorgoed heeft veranderd. God laat zich kennen door precies daar geboren te worden. Een plek waar men hunkert naar een positieve verandering. Een plek waar men hoopt op een beter leven.

Toevertrouwen

En dat vertel ik vandaag opnieuw. Laat je niet overheersen door de duister, wij kunnen de wereld beter, mooier en lichter maken. Die hoop mag ons optillen boven onze dagelijkse beslommeringen uit. Maak deze hoop wakker in jezelf. Hij zit in ons geprogrammeerd, ingeschapen als je wilt.

Sta toe om je ziel te laten dansen op dat visioen van een sociaal rechtvaardige wereld. Genoeg brood, recht en liefde voor ieder mens. Vertrouw je toe aan dat woord dat ons gegeven is.

Zoals het eindejaar staatslot je laat verheugen op een beter leven. Hoe banaal dat ook klinkt. Het oefent je om ruimte te maken in je ziel. Zo slijten we een positieve levenskunst in. Het helpt je zoeken naar die interne verlangens die ons mensen gegeven zijn.

Want als we dat kunnen voor een staatslot, dan kunnen we ons ook bij de geboorte van het Kerstkind. Het zal je toch gebeuren....dat woord is ons gegeven. We mogen het aannemen en doorgeven. Gewoon omdat we de hoop op een beter leven een kans geven.

Moge het zo zijn.

Kerstlied

17e-eeuws

Nu zijt wellekome, Jesu lieve Heer!
Gij komt van al zo hoge, van al zo veer,
Nu zijt wellekome van de hoge hemel neer,
hier al in dit aardrijk zijt Gij gezien nooit meer:
Kyriëleis.

Christe Kyrieleison, laat ons zingen blij,
daarmed'ook onze leisen beginnen vrij.
Jezus is geboren op de heilige kerstnacht
van een maged reine, die hoog moet zijn geacht:
Kyriëleis.

D'herders op de velden hoorden een nieuw lied
(dat Jezus was geboren, zij wisten 't niet):
Gaat aan geender straten, en gij zult Hem vinden klaar,
Beth'lem is de stede, waar 't is geschied voorwaar:
Kyriëleis.

D'heilige drie koon'gen uit zo verre land,
zij zochten onze Here met offerhand.
Z'offerden ootmoedelijk myr, wierook ende goud,
t'ere van den Kinde dat alle ding behoudt:
Kyriëleis.

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
de God die de wereld tot leven roept
en die vraagt om ons antwoord.

Ik geloof in Jezus, in wie ik de mens herken
zoals God ons heeft bedoeld.

Ik geloof in een gemeenschap die,
toegerust met de kracht van de geest,
vrijheid geeft aan mensen.

En ik weet zeker, dat God dichtbij is
en dat zij naar ons glimlacht.

Collecte

Candlelight Carol

t & m John Rutter

How do you capture the wind on the water?
How do you count all the stars in the sky?
How can you measure the love of a mother?
How can you write down a baby's first cry?

*Candlelight, angel light, firelight and starglow
shine on his cradle till breaking of dawn
Gloria, gloria in excelsis deo
Angels are singing; the Christ child is born*

Shepherds and wise men will kneel and adore him
Seraphim round him their vigil will keep
Nations proclaim him their Lord and their saviour
but Mary will hold him and sing him to sleep
Candlelight...

Find him in Bethlehem laid in a manger
Christ our Redeemer asleep in the hay
Godhead incarnate and hope of salvation
A child with his mother that first Christmas day
Candlelight...

The First Nowell

t & m Engels traditioneel

The first Nowell the angel did say
was to certain poor shepherds in fields as they lay.
In fields were they lay keeping their sheep,
on a cold winter's night that was so deep.

*Nowell, nowell, nowell, nowell,
born is the king of Israël.*

They looked up and saw a star
shining in the East, beyond them far.
And to the earth it gave great light
and so it continued both day and night.
Nowell...

This star drew nigh to the northwest
o'er Bethlehem it took its rest.
And there it did both right stop and stay,
right over the place where Jesus lay.
Nowell...

Then enter'd in those wise men three,
full reverently upon their knee.
And offer'd there in his presence
their gold and myrrh and frankincense.
Nowell...

Voorbede

Acclamatie

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Naar Jesaja 9:5

Allen: *Kind ons geboren, Zoon ons gegeven,
God onbedwingbaar, Vader voor eeuwig,
Koning van de vrede.
Kind ons geboren, Zoon ons gegeven,
God onbedwingbaar, Vader voor eeuwig,
Koning van de vrede.*

Tafelgebed

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Moge ons voor waar verschijnen,
die genoemd wordt zoon der mensen,
die gezegd wordt dood maar levend,
die gehoopt wordt mens voor allen.

Moge ons verschijnen deze,
niet in droom, in stand van sterren,
niet als spiegelbeeld in water,
maar in mensentaal van liefde.

In dit mensenbrood gebroken,
levenskansen, recht voor allen,
in het drinken van de beker,
in vergeving en ontferming.

Moge ons verschijnen deze,
ogenlicht en levensadem,
knecht en koning, lam en herder,
lieve meester, woord van God.

Moge ons verschijnen deze,
ogenlicht en levensadem,
knecht en koning, lam en herder,
lieve meester, woord van God.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

The kings of Orient

John Henry Hopkins Jr.

The three kings: We three kings of Orient are
bearing gifts we traverse afar.
Field and fountain, moor and mountain,
following yonder star:

*Allen: O star of wonder, star of night,
star with royal beauty bright,
westward leading, still proceeding,
guide us to thy perfect light.*

Melchior:

Born a king on Bethlehem plain,
gold I bring to crown him again.
King for ever, ceasing never,
over us all to reign:
Allen: O star of wonder...

Caspar:

Francincense to offer have I,
incense owns a deity nigh.
Prayer and praising, all men raising,
worship him, God most high:
Allen: O star of wonder...

Balthazar:

Myrrh is mine, its bitter perfume
breathes a life of gathering gloom.
Sorrowing, sighing, bleeding, dying,
sealed in the stonecold tomb:
Allen: O star of wonder...

The three kings:

Glorious now, behold him arise,
King, and God, and sacrifice!
Heav'n sings alleluya,
alleluya the earth replies:
Allen: O star of wonder...

Christmas Lullaby

t & m John Rutter

Clear in the darkness a light shines in Bethlehem
Angels are singing; their sound fills the air
Wise men have journeyed to greet their Messiah
But only a mother and baby lie there

*Ave Maria, Ave Maria,
hear the soft lullaby the angels hosts sing
Ave Maria, Ave Maria,
maiden and mother of Jesus our King*

Where are his courtiers and who are his people
Why does he bear neither sceptre nor crown
Shepherds his courtiers, the poor for his people
With peace as his sceptre and love for his crown
Ave Maria...

What though your treasures are not gold or incense
Lay them before him with hearts full of love
Praise to the Christ child and praise to his mother
Who bore us a Saviour by grace from above
Ave Maria...

Stille Nacht

hertaling: Coot van Doesburg

Stille nacht, heilige nacht
Groot geluk werd gebracht
In een kleine armoedige stal
Ligt het kind dat geluk brengen zal
Rust en vrede op aarde
Rust en vrede op aard.

Stille nacht, heilige nacht
Klein en teer, levenskracht
Licht dat d'hoop van miljoenen zal zijn
Nu ontroerend zo kwetsbaar en fijn
Bron van weergaloos licht
Bron van weergaloos licht.

Slotgedachte

Freek de Jonge

We trekken Het Verhaal
als ooit de Vlaamse primitieven
niet langer vol verlangen naar ons toe.
We kunnen het redelijkerwijze niet meer geloven
Laten de oren hangen naar het consumptieve
Zijn de strekking moe

Daar komt het machteloos besef bij
na elk appèl op het geweten
je doet het toch nooit goed
Wijs laten wij ons door niemand maken
Woorden die ons moeten raken zijn versleten
en zo zakt de moed

We hebben geen behoefte meer aan vragen
waar we geen antwoorden op weten
en nog het minst van alles
zitten we te wachten op een preek
Maar wat blijft er over van een wereld
zonder geloof in goed en beter
Wat moet er worden van ons leven
als de geest ontbreekt?

Blijf Het Verhaal vertellen
De wereld kan niet zonder
en ieder pasgeboren kind
is behalve een mysterie
bewijs van het wonder
dat het leven steeds opnieuw begint.

Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw koninkrijk kome;
uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Activiteiten en informatie

pag. 12

Ding Dong! Merrily...

G.Woodward / Frankrijk 16e eeuw, bew. C.Wood

Ding dong! merrily on high
in heav'n the bells are ringing:
ding dong! verily the sky
is riv'n with angel singing:
Gloria, hosanna in excelsis!

E'en so here below, below
let steeple bells be swungen,
and i-o, i-o, i-o,
by priest and people sungen:
Gloria, hosanna in excelsis!

Pray you , dutyfully prime
your mattin chime, ye ringers;
may you beautifully rime
your evetime song, ye singers:
Gloria, hosanna in excelsis!

Zegenbede

Gaat dan vrij heen, in vrede
Zijn licht verlichte ons
Zijn woord ons gegeven, geleide ons
Zijn genade zij met ons
Waar wij ook gaan of staan
in deze wereld.
Kome wat komt.

Angels Carol

t & m John Rutter

Have you heard the sound of the angel voices
ringing out so sweetly ringing out so clear?
Have you seen the star shining out so brightly
as a sign from God that Christ the Lord is here?

Have you heard the news that they bring from heaven
to the humble shepherds who have waited long?
Gloria in excelsis Deo!
Gloria in excelsis Deo!
Hear the angels sing their joyful song.

He is come in peace in the winter's stillness
like a gentle snowfall in the gentle night.
He is come in joy like the sun at morning,
filling all the world with radiance and with light.

He has come in love as the child of Mary.
In a simple stable we have seen his birth.
Gloria in excelsis Deo!
Gloria in excelsis Deo!

Hear the angels singing: 'Peace on earth'.

He will bring new light to a world in darkness
like a bright star shining in the skies above.
He will bring new hope to the waiting nations.
When he comes to reign in purity and love.

Let the earth rejoice at the Saviour's coming.
Let the heavens answer with the joyful morn:
Gloria in excelsis Deo!
Gloria in excelsis Deo!
Hear the angels singin' Christ is born
Hear the angels singin' Christ is born.